

PÉCSI Dohánygyár

XII. évf., 10. szám.

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1986. OKTÓBER

A vezetőképző tanfolyamai Képességfejlesztő tréning

Az Országos Vezetőképző Központ 1986. évre több mint 40 témakörben hirdetett meg tanfolyamokat. Ezek közül szeretném kiemelni a „Vezetői képességfejlesztő tréning” címűt, melyen részt vehettem.

Az OVK tájékoztatója igen csábító és sokat ígérő volt. Többek között a résztvevők problémamegoldó képességének fejlesztése, saját vezetési stílus beazonosítása, módszerek megtanulása és begyakorlása a csoportban lejátszódó folyamatok megfigyeléséhez, együttműködés és rivalizáló viselkedés hatása a csoporton belül, ezek tudatos kialakításának módszerei, stb.

„Szegény művezető meglepetésében el is felejtette, miért jött, csak tátogott, tördelte a kezét, piszkálta a körmeit. Nagy nehezen kimagarázta magát, s végre feltehetően a kellemetlen kérdést: „Miért kapott két KISZ-es kiemelt prímiumot?”

Nagyon érdekes volt az egész játék, a téma kifejtése is, de most csupán arra szeretnék rámutatni, hogy a partnerfigyelés mennyit segít, a „testi jelek” elárulják a lelkiállapotot, a hangulatot.

Más feladatoknál, más meg-

figyelési szempontok voltak. Például, amikor közös nevezőre kellett jutni a partnerrel, akkor ki, hogyan viselkedett?

A feladatot több párnak, egymás után kellett megoldani. Egyetlen közös jellemzője a játékosoknak az volt, hogy a feladatot: „jussatok közös álláspontra” —, mindenki elfelejtette! Szó sem volt egyik párosnál sem megegyezésről, mindenki kizárólag meggyőzni akarta a másikat. A játékosok egyéni vérmérsékletüknek megfelelően vitatkoztak, győzködtek, lehangolóztak, megadták magukat és egyáltalán, minden

előfordult, csak a közös megegyezésre nem volt példa...

A hét folyamán több tesztet oldottunk meg, voltak döntési játékok is. Minden este összefoglaltuk a napot, mindenki elmondta, mi tetszett, mivel nem volt elégedett, mit szeretne máshogyan.

A hét összefoglalásaként mindenkinek készítettünk egy kis útravalót: mi az, amin változtatni kell, hogy könnyebb dolga legyen (ne kerüljön állandó konfliktusokba), mi az, amit tartson meg, ami az erősségei közé számít.

Simon Éva

Az 1848-as szabadságharc hősi tábornokainak emléke újra és újra felelevenedik szívünkben, amikor kivégzésük drámai napja, október 6-a következik a naptárban.

Talán nem lenne olyan eleven az emlékezés, ha azt mondatnánk, ma már nem fordul elő, hogy egy jó ügyért emberek élete esik áldozatul. Sajnos, az ilyen drámák meg-

szokhatatlannal vonulnak végig az emberiség történelmében, napjainkat sem kímélve. Népünk szabadsága drága kincs. A hősökre emlékezve, kegyelet tisztelettel fogadjuk meg, hogy szabadságunkkal élve harcoljunk a békéért, a terrorizmus megfékezéséért, hiszen boldogulásunk alapvető feltétele a béke, a biztonság.

Kitüntetések fegyveres erők napján

1986. szeptember 29-én, valedatunk párt szervezete a fegyveres erők napja alkalmából rövid emlékkonferenciát tartott. A meghívott fegyveres testületek tagjait Kiss József szervezőtitkár köszöntötte. Megemlékező ünnepi beszédet mondott Vámos Mihály, a III. sz. pártalapszervezet titkára.

Gyárunk dolgozói közül az alábbi személyek vettek át kitüntetést:

Irimi Sándor igazgató „Honvédelmi Érdemérem”, 30 éves polgári védelmi munkáért; Laufer Péter művezető, „Honvédelmi Érdemérem”, 25 éves polgári védelmi munkáért; Nagy

Imre László tmk-üzemvezető, „Honvédelmi Érdemérem”, 25 éves MHSZ munkáért; Magyar Miklós PV. tpk. a Polgári Védelem Megyei Parancsnoksága által adományozott „Polgári Védelem Élenjárója” kitüntetést kapta.

Pénzjutalomban részesültek: Kovács László, III., Tóth Rozália, Rácz Györgyné munkások; Kovács István önkéntes rendőr, Juhász Sebestyén, MHSZ-titkár, Révész Sándor rendész, Hirczel József, Biczó Dezső, Nagy Rezső, Varga Lajos, Lábodi Árpád, Kovács György III., Varga Béla, Alpár Jenő, Szedeli István vállalati tűzoltók.

Lengyel szakemberek a Dohánygyárban Mérőberendezések a MERCOMP-tól

Amikor 1985 májusában a MERAMAT (Számítógépgyár, Varsó) vezérigazgatójának irodájában gyárunk távlati számítástechnikai fejlesztési elképzeléseiről beszélgettünk, nem is gondoltuk, hogy ezen feladatokról ilyen hamar és konkrétan tárgyalhatunk. Erre a beszélgetésre alapozva érkezett gyárunkba Andrzej Aranowski úr, a MERCOMP vezérigazgatója, hogy bemutassa és felajánlja cégé szolgáltatásait a Pécsi Dohánygyárnak.

A MERCOMP ipari automatizálással és számítástechnikai alkalmazással foglalkozó részvénytársaság, melyet a lengyel nagyvállalatok és kutatóintézetek alapítottak azzal a feladattal, hogy meghatározzák, hogy a kutatás-fejlesztési eredmények ipari alkalmazását a lehető legelőrébb időben megvalósítsa meg. Az alapítók között találjuk a MERAMAT gyárat is, de a LOT-tól kezdve, az atomerőművi berendezéseket gyártó vállalatokon keresztül egészen a Tudományos Akadémiáig széles a skála.

A cég részfeladatok megoldásától kezdve, kulcsrakész rendszerek elkészítéséig vállal

automatizálástechnikai rendszereket mind hagyományos, mind pedig számítógéppel támogatott, változatok kidolgozását, szerelését és üzembe állítását. Széles tapasztalattal rendelkezik a petrokémiai, élelmiszeripari, gyógyszeripari területén. Komplet rendszereket állítottak üzembe az NDK-ban, Csehszlovákiában, a Szovjetunióban és nem utolsósorban a kabai cukorgyár rendszerének kialakításában és szerelésében is részt vettek.

Megbeszéléseink és Aranowski úr ajánlata következményeként, szeptember 8-12. között gyárunkba látogatott a MERCOMP két specialista, akiknek az volt a feladata, hogy részletesen tanulmányozza az előkészítési vonalat, hogy ennek alapján a további tárgyalásokhoz konkrét megvalósítási javaslatot tudjon a cég tenni. A rendelkezésre álló egy hét alatt a termelési főosztály technológiai és gépészeti szakembereivel többször is végigjártuk az előkészítést. A felmérések alapján készült első átfogó elképzeléseket és lehetőségeket egyeztetettük a gyár felső vezetésével is, természetesen ők is

elmondták elvárásait és gyárunk lehetőségeit is.

A gyári feladatokon túl, ugyancsak az idő alatt két MÉTE-rendezvényre is sort kerítettünk. Ezekre az alkalmakra a MERCOMP szakembereivel együttműködésben a varsói részleg igazgatójával is, valamint a pillanatnyi magyarországi képviselőket ellátó SZAMALK-képviselővel. Az első rendezvényen a dohánygyár szakemberei kaptak tájékoztatást a fennálló lehetőségekről, míg a másodikon a Baranya megyei élelmiszeripari vállalatok képviseltették magukat.

Mindkét találkozó sikeres volt. Eredményeképpen egy lehetséges együttműködés körvonalai rajzolódtak ki a Dohánygyári Kutatóintézet és a MERCOMP között, mérőberendezések fejlesztésére és gyártására. Az egyhetes munka befejezéséig felvett jegyzőkönyv értelmében ez év október 30-ig elkészül az előkészítési vonal technikai automatizálási javaslata, ami további döntéshozatal alapját fogja képezni. Érdeklődéssel várjuk a szakemberek felmérő munkájának eredményét. Csomor Miklós

Egyenletesen jó minőség

Kedvezőbb eredményekről ismerttetést adni mindig hálásabb dolog, s még inkább az mikor változásokkal, változtatásokkal teletűzdelt három negyedév vonatkozásában tehetjük ezt. Nem volt töretlen ezen termelési időszak lefutása, voltak kilengések pozitív, negatív irányban, de a minőség oldaláról ítélve, a nehéz év eleji kezdés, után, a harmadik negyedévben sikerült termékeink minőségi színvonalát egyenletesen jó irányban tudni. Ennek megfelelően a júliusi és az

augusztusi összesített minőségmutató 3,91 és 3,93 volt, ami ez idáig még nem fordult elő. Szeptember hónap elején is hasonló minőséget regisztráltunk, bár a hónap második felétől — főként a gyártási ragozástási hibák gyakoribb előfordulása miatt — csökkent az előzően szépen tartott szint, s így havi minőségmutató csak 3,87 volt. Az I-III. n. év vonatkozásában az összesített minőségmutató 3,83, ez bázisban 3,76 volt. Tekintés az a következőkben gyártmányaink minőségmutatóit:

	I. n. év	II. n. év	III. n. év	I-III. n. év
Sopianae	3,79	3,80	3,90	3,83
Mentholos Sopianae	3,76	3,85	3,94	3,85
Sopianae Lady	3,88	3,88	3,94	3,90
Sopianae Junir	3,81	3,87	3,92	3,87
Pátia	3,78	3,74	4,00	3,79
Sopianae 100	—	—	3,90	3,90
Nádor	3,86	—	3,86	3,86
Összesen:	3,79	3,81	3,90	3,83

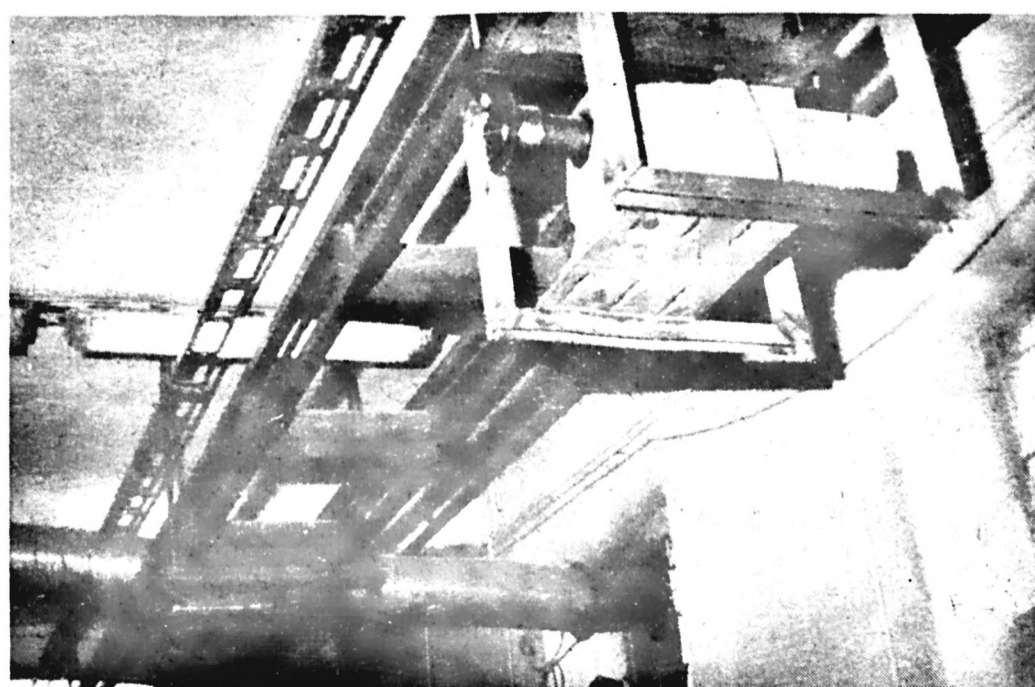
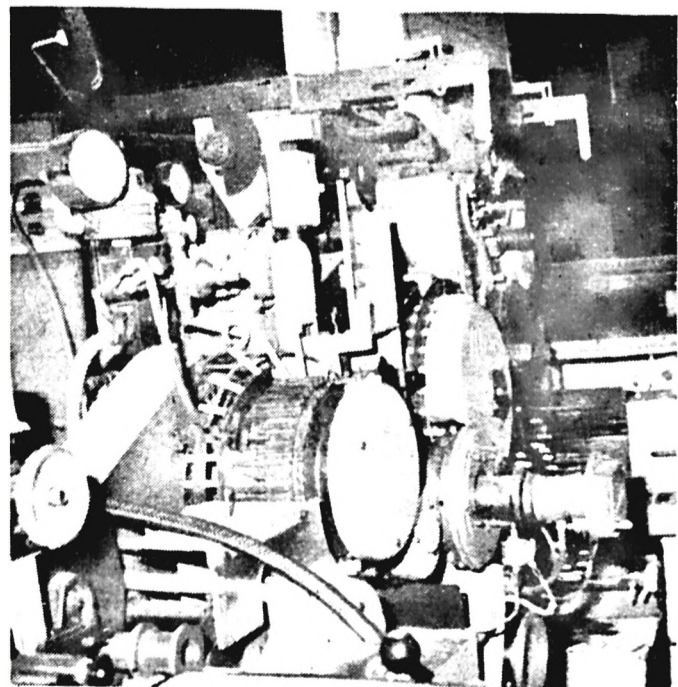
Láthatóan fő termékünk minősége ugrásszerűen javult az utolsó negyedben, s amit szintén megelégedetten nyugtázhathatunk, a 100 mm-es hosszúságú új gyártmányaink is erről vagy közel erről a szintről startoltak.

Egy megfigyelést téve, a három negyedév termelési teljesítésében: a gmk-tevékenységben előállított cigaretta minősége 3,73 és 3,90 pont között mozgott, az összesített minőségmutató gmk-ként 3,81-3,81, tehát azonos szinten dolgozott a két gazdasági kisegység a tárgyidőszakban.

A vállalati belső minőségellenőrzéssel egybehangzóan, a külső intézetek vizsgálatait is kedvező képet adnak gyártmányaink minőségéről. A Központi Minőségellenőrző Laboratórium havi vizsgálatait szintén is termékeink többnyire jó, kiváló szinten felelték meg a szabvány követelményeinek. A hatósági minőségellenőrző hálózatból, jöllehet, 11 vizsgált tételünkről érkezett nem megfelelő minőségről tanúszkodó szakvélemény, mégis a fentiekkel egyezően, a III. negyedévben gyártott tételek az eddigi bizonylatok szerint megfelelőek voltak.

Dr. Kiss Elemémé

Új berendezéseink

Új gyártógépen készül a már most is elismertnek minősíthető termékünk, a „Nádor”.

Ugyancsak új a készáru-vonal, amely folyamatosan készül, s a tervek szerint még a tél beállta előtt üzemszerűen működni fog.

Soplanea levegőtisztító Tanácskozótermek – füst nélkül

A BNV újdonsága

Soplanea levegőtisztító – hallgattuk a BNV új termékeinek ismertetésében, sőt, a figyelmesebb néző láthatta is a képernyőn rövid időre megjelentett készüléket a szemléltető segédlettel együtt.

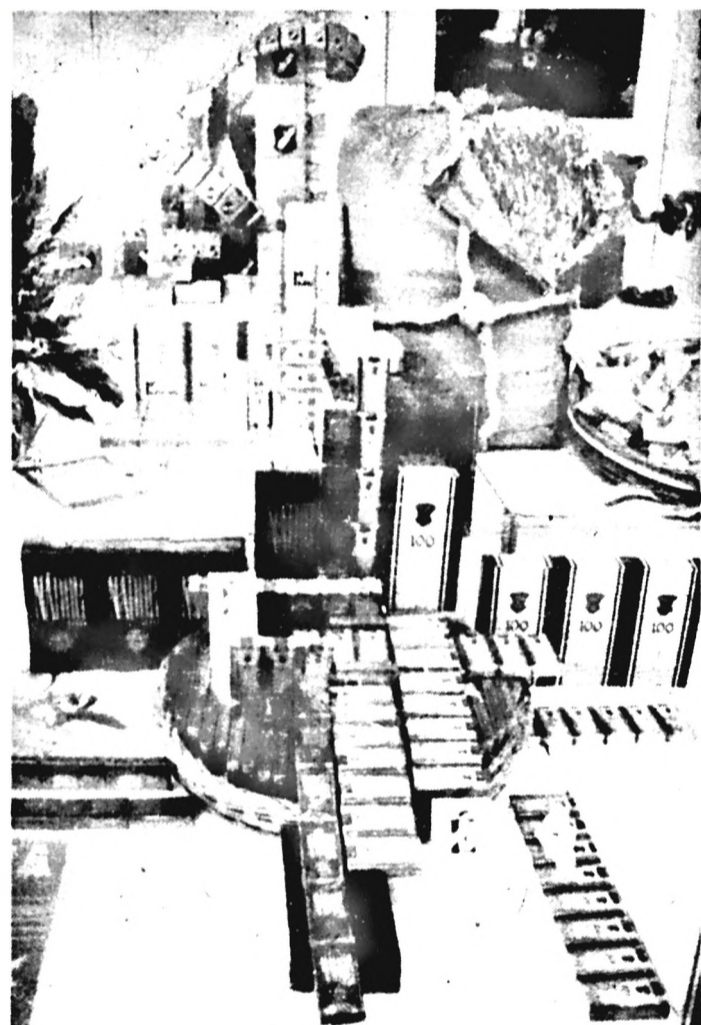
A Soplanea megnevezés hallatán most ne a szűkebb értelemben vett dohányipari terméksorra gondoljunk, hanem sokkal inkább arra, hogy vállalatunk ennek a berendezésnek a kifejlesztésével, elterjesztésével is szeretné övni a termékeit elfüstlő dohányosok egészségét, de még inkább az azok környezetében huzamosabb ideig tartózkodó embereket.

Miről is van szó? A Mechanikai Művekkel közösen arra kerestünk megoldást, miként lehetne irodák, munkatermek, tanácskozó levegőjét megtisztítani a dohányfüst bizonyos káros alkotóelemeitől. Első lé-

pésben úgy tűnik, sikerült megtalálni ennek a módját, ezt igazolja a vásáron kiállított levegőtisztító berendezés a szűrőmintákkal együtt. Ezek egyikén a sötétbarna intenzív színeződés a levegőnek dohányfüsttel való szennyezettségét mutatta be tisztítás előtt, a másik fehér szűrőminta pedig az alkalmazott szűrőbetétten 10 percen át többszörösen átáramoltatott, kezdetben erősen szennyezett levegő tisztaságáról győzte meg a szemlélődőt.

Bízunk abban, hogy a jövő év hasonló időszakában már nem csak a kísérleti minta, hanem az első gyártási széria is elkészül, s ettől az időtől kezdve a füstölni való cigarettával egyidőben kínálhatjuk állampolgáraink számára a megfelelő ellenszert a káros anyagok kivédésére.

Dr. Kiss Elemérné

Vállalatunk készítményeit központi helyen, jól elkülönítve mutatják be a BNV-n. Új termékeink iránt nagy volt az érdeklődés.

Bemutatkozott ebben az évben is a többi dohányipari vállalat a budapesti vásáron. Felvételünkön kiállításuk egy részét mutatjuk.

Hogyan csinálja a Philip Morris? A ventilációról

Október hónapban az Egri Dohánygyár szervezésében a Philip Morris cég kutatói szemináriumot tartottak a cigarettaventilációról. A rendezvényt meghatározott létszámra szervezték, a Pécsi Dohánygyárból 3 fő vett részt ezen. A cikkben szeretnénk ismertetni valamennyi érdeklődő olvasónkkal az előadás lényegi tartalmát.

A bemutató célja a klímazóna és a klímazónás cigarettá ismertetése. Bemutatjuk, hogy a Dohánygyár miért alkalmazza a klímazónát, vagyis a filterventilációt. Megpróbáljuk feltárni a klímazónás cigaretták bizonyos összetett működését, s végül be szeretnénk mutatni az ilyen cigaretták tervezéséhez és ellenőrzéséhez szükséges követelményeket.

Ezzel a bevezető részsel kezdte a szemináriumot a filterfejlesztéssel foglalkozó svájci kutatómérnök.

Pontos kimutatások vannak arról, hogy a cigaretták kátrányhozama az elmúlt 10 év alatt mennyivel csökkent. Hogyan érték el ezt korábban?

A cigarettá filtert kapott, majd összetett filtereket alkalmaztak, később a dohányfeldolgozási eljárásokat fejlesztették ki. A rendkívül alacsony kátrányhozamú cigaretták megjelenését a klímazónás cigaretták kialakítása tette lehetővé.

Az előadás anyagában a klímazóna kifejezés szerepel, de általunk ismertebb a ventilációs szó használata, és későbbiekben ezzel a szóval jellemezzük az olyan cigarettákat, amelynek füstjébe bizo-

nyos mennyiségű friss levegő kerül be szívás közben.

A levegő belejuthat a füstös cigarettá végén és a cigarettapapíron keresztül. Ennek az a hátránya, hogy szívás közben a cigarettá hossza csökken, így kevesebb lesz a füstöt hígító levegő mennyisége is.

Mi történik, ha a füstszűrő része kerül a perforálás (átlyukasztás)? Ebben az esetben a füstöt hígító levegő mennyisége az egész cigarettá elszívása során közel változatlan marad.

Ezen ismeretek figyelembevételével máris tudjuk, hogy mit jelent, ha ezt a megjegyzést találjuk a cigarettán: a ventilációs mértéke 20 százalék – a cigarettá törzsén keresztül átáramló levegő mennyiségéhez képest a füstszűrő perforált részén bejutó levegő mennyisége százalékos arányban kifejezve.

Ezen ismeretekből az alábbi következtetések vonhatók le: a dohánytömeg növelésével nő a ventiláció; a cigarettá hosszának növelésével nő a ventiláció; a füstszűrő légellenállásának növelésével nő a ventiláció; a perforált részbe kerülő vékony ragasztóréteg csökkenti a ventilációt; ha a perforált részt közelebb kerül a dohányvég felé, csökken a ventiláció.

Ezekből látható, hogy igen gondos és alapos figyelmet érdemel a ventilációs cigaretták gyártása, mert a ventilációs érték állandó szinttartásával marad állandó a kátránytartalom és változatlan a cigarettá íze.

M. T. J.

A szakszervezet és a fiatalok

Az MSZMP Központi Bizottsága 1970-ben, a szakszervezeti mozgalom 1983-ban és 1985-ben foglalkoztak az ifjúságpolitikai feladatokkal, a szakszervezet ifjúsági munkájának kérdésével, fejlesztésével. Az ide vonatkozó SZOT-állásfoglalások kimondták, hogy a fiatalokkal való foglalkozást a szakszervezeti munka elválaszthatatlan részévé kell tenni. 1985 októberében a SZOT olyan konkrét határozatot hozott, amelyben már megfogalmazta az ezzel kapcsolatos tartalmi, formai, szervezeti módosításokat. A mozgalom azt a célt tűzte ki, hogy tevékenyebben kapcsolódjanak a fiatalok a szakszervezeti életbe, fokozódjon az érdekvédelmi, érdekképviseleti szerep az ifjúság körében is. A jövőben a szakszervezeteknek jobban kell segítenie e korosztály anyagi, erkölcsi megbecsülését, társadalmi beilleszkedését, problémái megoldását. A fiatalokat a szakszervezeti mozgalom keresztül ösztönözni kell arra, hogy tudatosan vegyen részt a népgazdaság és a helyi feladatok megvalósításában. Az ifjúsági és szakszervezeti munkát közelebb kell hozni egymáshoz.

A fenti célok megvalósítására ez évben létre kell hozni a szakszervezet ifjúsági tagozatát, illetve az ifjúsági tanácsot. Az ifjúsági tagozatok, illetve tanácsok hasonlóképpen a szakszervezet egyéb testületéhez képest, éves munkaprogram alapján a szakszervezeti bizottság irányítása mellett végzik munkájukat. Évente kötelesek beszámolni a szakszervezeti bizottságnak, illetve az őket megválasztó dolgozóknak.

Az ifjúsági tagozatok, illetve tanácsoknak javaslattevő, képviselői, véleményezési joguk van minden olyan kérdésben, amely az ifjúságot érinti. A szakszervezeti testületek szab-

ják meg azt az anyagi keretet, amely felett az ifjúsági tagozat, vagy tanács rendelkezik. Ez lehet pl. segélyezés, üdültetés, kulturális célra biztosított összeg.

Az ifjúsági tagozat, illetve tanács foglalkozik az újító, feladatú mozgalommal, figyelemmel kíséri a fiatalok beilleszkedését, pályakezdetét, segíti azt, hogy bérezésük arányba legyen felkészültségükkel és az elévzett munkájukkal. E szervezeteknek fő feladatai közé tartozik a fiatalok élet- és munkakörülményeinek megismerése, egyes rétegek – pályakezdeők, szakmunkástanulók, értelmiség, stb. – érdekeinek képviselete, rászorulókat támogatása. Foglalkozni kell a fiatalok képzésével, továbbképzésével, műveltségük fejlesztésével. E feladatokon kívül elvégzik azokat a munkákat, amelyek az szb, vagy a testület megbízta.

Vállalatunknál november végéig kell megalakítani a Szakszervezet Ifjúsági Tagozatát (SZIT). Az Ifjúsági Tagozat vezetője az szb tagja lesz. A választás hasonlóképpen bonyolódik, mint a szakszervezeti választás volt. Jelölés Bizottság, Szavazatszedő Bizottság működik közre a személyek kiválasztásánál. A választói értekezlet napirendje köztöti. Itt kerül sor a vezetőség megválasztására is.

Sigora Irma

PECSI DOHÁNYGYÁR
A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztő a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő:
dr. Simonné dr. Bernáth Erika
Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Jádi János
Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft
Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engel János u. 8.
F. v. r. Farkas Gábor igazgató

75 éves lett a Pécsi Dohánygyár II. 500 cigaretta fejenként

Az 1867. évi kiegyezés alapján az év augusztus 21-től vált külön a magyar dohánygyövedék az osztráktól. A magyar dohánygyövedék Igazgatóság a dohánygyövedék Igazgatóság pénzügyminisztérium irányította, de az ügykörök bővülése folytán 1882. április 1-jével külön szervezet kellett a dohánygyövedék intézésére létrehozni, s ez volt a Magyar Királyi Dohánygyövedék Központi Igazgatósága, mely azonban továbbra is a pénzügyminisztérium fennhatósága alatt állt, annak 13/a osztályaként működött, élén egy miniszteri osztályfőnöki rangú központi igazgatóval. A M. Kir. Dohánygyövedék nyolc ügyosztállyal működött, ezek a személyzeti, területi, gyártási, dohánygyövedék, kihágási, értékesítési, kutatási, gépészeti és építészeti ügyosztályok voltak.

Az első világháború előtti években hat dohánygyövedék felügyelőség, 36 dohánygyövedék hivatal és 22 dohánygyár működött az akkori Magyarország területén. Az első világháború után egy felügyelőséget és 5 beváltó hivatalt románaknak, három a déli és kettőt az északi szomszédainknak kellett átadnunk. Dohánygyövedék összesen 10 maradt. A veszteségek mellé kell számítanunk azt is, hogy a mi gyárunkat 1919-ben a szerb királyi csapatok teljesen leszerezték. Nemcsak a gépi felszerelést és a meglévő anyagokat, de az ajtókat, ablakokat is elvitték és azóta nincs meg a gyár tornyán a valaha ott volt óra sem. A mi gyárunk 1923-ban lett ismét felszerelve. Nagymérvű átszervezés ezt követően 1945-ben volt.

Milyen viszonyok voltak a felszabadulás előtti időszakban? Az azonos munkát végzők fizetése – kisebb eltérésektől eltekintve – minden gyárban azonos volt. Munkásoknál csak a munkakör, tisztviselőknél a szolgálati idő is befolyásolta a keresetet. Minden tisztviselő – akkori hivatalos címen dohánygyövedéki tiszt – záros határidőn belül 2 vizsgát kellett hogy legyen: a gyakorlati és a szakvizsgát. Gyakorlati ideje alatt – ez néhány évig tarthatott – minden munkahelyet végig kellett járni a tisztjelöltnek. Ez

egyfajta „szamárlétra” volt, de arra mindenképpen jó volt, hogy ismernie kellett a teljes gyártási folyamatot. Ha tehát valakit áthelyeztek egyik gyárból a másikba – s ez korántsem volt ritkaság – minden nehézség nélkül tudta folytatni munkáját, így az iparban soha nem volt „káderhiány”. A munkafegyelmet, késéseket és még a legkisebb lopást is igen szigorúan büntették. Mindenki – munkás, vezető egyaránt – évente kétszer kapott jutalékot. Júliusban előleget, december elszámolást. A jutalék a végzett munka, a fizetés aszerint módosult, hogy nem volt-e az illető ellen év közben kifogás. Ha kifogás merült fel, akkor a második, ha pedig ismételt kifogás volt, úgy a harmadik kategóriába került. További differenciálás nem volt. A kapott összeg összesenben egyébként megfelelt az évi tizenharmadik havi fizetésnek.

Csak a férfi dolgozók (nők akkor még nem nagyon dohányoztak) minden hónapban kaptak ingyenes dohányjárándóságot. Ez munkakörönként változott, legkevesebbet a segédmunkások, legtöbbet az igazgató kapott. A felszabadulás után ezt a kérdést úgy rendezték, hogy mindenki, tehát a nők is, havi 500 db cigarettát kaptak. Később ennek értékét beehasználták a fizetésbe, s a következő általános béremelésnél aztán végleg eltűnt.

A két világháború között, de még a háború alatt is, minden szombat szabad volt, a fizetett szabadság a jelenleginél lényegesen kevesebb volt. Már akkor is voltak bizonyos jóléti és szociális intézmények, pl. üzemi fürdő (ennek említése most feleslegesnek hat, de például a majdnem szomszédos Zsolnay-gyárban csak olyan kíméretű fürdő volt – egy fürdő helyiség, egy zuhanyzóval –, amit a dolgozók, ha akarták volna, sem tudták volna mind használni). Nálunk viszont, s ez hihetetlen, nem mindenki, sőt a dolgozóknak csak a töredéke használta azt ki. Nem volt pl. bölcsőde-óvoda, pedig a dolgozók majd 80%-a nő volt.

Krómy Károly

Tanfolyam

Szeptember 22-23-án Harkányban 2 napos tanfolyamot tartottunk, a szakszervezeti bizottság tagjainak és a bizalmiaknak. A tanfolyam fő célja az ismeretek bővítése, és a tájékoztatás volt.

A bizalmiak, tisztviselők jog- és hatáskörének érvényesítéséhez elengedhetetlenül szükséges az, hogy megismerjék a megfelelő hatásköröket, az alapszervi működésének rendjét. A szakszervezeti alapszervi működését belső szabályzatban rögzítettük, tartalmát az első napon részletesen ismertette dr. Schisler Miklós, a jogsegélyszolgálat jogi képviselője. Ugyancsak beszélt – általánosságban – a kollektív szerződések szerkezetéről, tartalmi elemeiről. Azért volt szükség erre, mert a kisebb gyakorlattal rendelkező szakszervezeti tisztviselők ezekben a kérdésekben még járatlanok.

A szakszervezet aktuális feladatairól tartott igen érdekes előadást Kalmár József, az SZMT munkatársa. A SZOT 25. kongresszusának határozataiból azokat a kérdéseket emelte ki, amelyek a tisztviselők gyakorlati munkájában hasznosíthatók. Az előadónak intézett kérdések igazolták, hogy a szakszervezetben dolgozókat élenként foglalkoztatja a testületek működése, a munka-

módszerek és különösen a vállalati tanács. Ez utóbbi igénynek tett eleget Simon Éva, a Pécsi Dohánygyár V. T. elnöke, aki ismertette a V. T. működési szabályzatát – kiemelve a legfontosabb jog- és hatásköröket. Rövid összefoglalót adott a tanács eddigi munkájáról, az ott meg tárgyalt napirendekről.

A szakszervezeti bizottságot már régóta foglalkoztatta az, hogy hogyan lehetne javítani a segélyezéssel kapcsolatos munkát, a bizalmiak ez irányú tevékenységét. Ebből kiindulva elhatároztuk, hogy a megszokottól eltérő feladatot adunk a résztvevőknek. Dr. Palai Katalin, a segélyezési albizottság vezetője igen színvonalos előadása után egy szituatív játék keretében lejátéztuk a segélyezés minden típusú segélykérő, bizalmi, segélyezési bizottság. A szereplők ösztönösen alakították azt a magatartásformát, amelyek az életben is adottak. Jókat neveltünk saját fonákosságaink, szubjektívizmusunkon és gyanútlanul beszéltünk az előkészített „csapdába”. A játék irányítója a végén – minden sértő szándék nélkül – a szereplők fejére olvasta az elkövetett hibákat.

S. I.

Vállalati bérelt nyaralóban Két hét Boglárlellén

Ki hol tölti a nyaralását, ezt különböző lehetőségek határozzák meg. Az emberek nagy többsége szívesen menne külföldre, aki a vizet és a vízisportot szereti, az a tengerpartra, aki a kirándulásokat, látványosságokat kedveli, inkább a magas hegyekbe, a nyugati országokba, esetleg egzotikusabb, távolabbi helyekre vágyik. Hogy végül is melyiket választja — leginkább a pénztárcája, majd a családi helyzete is meghatározza.

Kisgyermekkel nem célszerű, szinte lehetetlen több ezer kilométer távolságú utat megtenni. Ilyenkor marad a Balaton és hazánk néhány tájegysége. Ezután történhet a számvetés, van-e lehetőség valamilyen olcsóbb szálláshoz hozzájutni? Legkedvezőbb — habár ma már nem túlságosan olcsó — a SZOT-üdülőben eltölteni 2 hetet. Teljes ellátás, napi háromszori étkezés. Igen ám, de ezek száma véges, no és meghatározott időnként lehet csak igényelni, s megkapni még ennél is ritkábban. Másik megoldás, ha a vállalatnak van egy bérelt üdülője. A Pécsi Dohánygyárnak az idei nyáron volt két ilyen „bérelménye”, az egyik Boglárlellén, a másik Zalaakaroson. Igaz, ez utóbbit nem teljes időnyire bérelte a vállalat, mivel az előző évhez képest csökkent az érdeklődés iránta.

Vizsent a Balaton melletti bérelményben egész nyáron telt ház volt. Mi az, ami a nép-

szérőségét okozta? — próbáltuk megtudni olyanoktól, akik a nyaralásukat itt töltötték.

Takáts László gépmester ezen a nyáron két hetet töltött Boglárlellén családjával, ezeket mondta el:

— Nekem két gyereke van, a gyerekek szeretik a fürdést, a nyugati országokba, esetleg egzotikusabb, távolabbi helyekre vágyik. Hogy végül is melyiket választja — leginkább a pénztárcája, majd a családi helyzete is meghatározza.

Kisgyermekkel nem célszerű, szinte lehetetlen több ezer kilométer távolságú utat megtenni. Ilyenkor marad a Balaton és hazánk néhány tájegysége. Ezután történhet a számvetés, van-e lehetőség valamilyen olcsóbb szálláshoz hozzájutni? Legkedvezőbb — habár ma már nem túlságosan olcsó — a SZOT-üdülőben eltölteni 2 hetet. Teljes ellátás, napi háromszori étkezés. Igen ám, de ezek száma véges, no és meghatározott időnként lehet csak igényelni, s megkapni még ennél is ritkábban. Másik megoldás, ha a vállalatnak van egy bérelt üdülője. A Pécsi Dohánygyárnak az idei nyáron volt két ilyen „bérelménye”, az egyik Boglárlellén, a másik Zalaakaroson. Igaz, ez utóbbit nem teljes időnyire bérelte a vállalat, mivel az előző évhez képest csökkent az érdeklődés iránta.

Vizsent a Balaton melletti bérelményben egész nyáron telt ház volt. Mi az, ami a nép-

vú kisvendéglőbe. A reggelihez a bevásárlás túl nagy gondot nem okozott, közelben van egy kis ABC, de a nagy sincsen túl messze. Az igaz, hogy itt időnként hosszabb időt is el kellett tölteni a pénztárnál. De nyáron — ki siet? Egyszerűbb ételféleségeket készítettünk, hiszen a konyhában főzni is lehet — sőt még sütni is lehet.

— No és az étteremmel, a kiszolgálással, az árakkal hogy voltak megelégedve?

— Ötven forint értékű bont kaptunk minden napra fejeként, amit előre befizettünk. Adott időpontok között lehetett ebédelni, illetve vacsorázni. Kezdem az időpontokkal, tulajdonképpen jól alakították ki, de úgy tűnt, hogy kicsit sok volt a vendég, így időnként várakozni kellett egy-egy szabad asztalra. Nem mondom, hogy néha nem türelmetlenkedtünk, ilyen előfordult. Szívesen erre a célra megfelelő. Az étel minősége elég jó volt, habár a választék lehetett volna nagyobb és az adag is. Azt meg kell mondani, hogy az 50 Ft-os bont csak részben volt elég. Ha komplett ebédet fogyasztott valaki, levest, valamiféle másodikat savanyúsággal, máris több lesz, mint a befizetett összeg. Így bizony mindig rá kellett fizetni valamennyit. De még így is jobb, mintha főzni kellene. Hiszen pihenni akar az ember a nyaralása alatt!

M. T. J.

Vánca — reprintben Miből készül az álkomiszkenyér?

Nemrég jelentette meg a Közgazdasági és Jogi Kiadó reprint kiadásban „A mi süteményes könyvünk”-et, másnéven a „Vánca” könyvet, melyet 1936-ban a Vánca és Társa Tápszér és Vegyészeti gyár, az általuk előállított sütepr reklámozására adott ki „közel félezer képpel és kipróbált eredeti süteményrecepttel”. Valamikor azt a könyvet nagyanyám és anyám forgatta, eredménye mindig egy tál habkőnyű, szivet-leket (gyomrot) gyönyörkötött sütemény lett. Eltelt egypár év(tized), most én forgatom és hálás unokám lesik nagyanyjukat... Íme néhány recept.

Álkomiszkenyér. Három egész tojást habosra keverünk 14 deka cukorral, azután hozzáadunk 14 deka vágott diót, 4 deka reszelt főzőcsokoládét, 10 deka apróra vágott mazsolaszőlőt, 10 deka birsalmasajtot felaprózva és legutoljára 10 deka liszttel kevert 1/2 csomag Vánca-süteprrel dolgozunk hozzá. Kikent, kiszórt ózhát-formában sütjük. Sütés után a süteményt egy napig hagyjuk állni, azután szeleteljük.

Bridge-tészta. 30 deka lisztet, 15 deka zsírral, 1 csomag Vánca-süteppel, 1 tojás sárgájával, 6 deka cukorral, 1/2 csomag Vánca-vanillincukorral és kevés tejjel deszkán lágy tésztavá gyúrujuk. A tészta felét tepsibe helyezve megkenjük 15 deka cukorból, 4 tojás sárgájával, 10 deka darált dióból és legvégül hozzáadott 4 tojás kemény hab-

jából készült töltelékkel. A maradék tésztaival befedve, forró sütőben sütjük. Sütés után vanillin-szórócukorral bőven hintjük és szeleteljük.

Kongó-torta. 10 deka darált magyort, 5 deka darált diót fél óráig keverünk 15 deka porcukorral, 5 tojás sárgájával, 1/2 csomag Vánca-vanillincukorral, 1 citrom reszelt héjával és három szelet reszelt csokoládéval. Legvégül az 5 tojás kemény habját adjuk hozzá könnyedén és vajazott, lisztezett, magasfalú tortaformába rakva, forró sütőben megsütjük. Sütés után a kihűlt tésztát három rétegre vágjuk és 4 deci tejzínből 10 deka vanillin-porcukorral készült hab egy részével megtöltjük, összeállítjuk s kevés féltrelet habbal tetejét egyenletesen kessel bevonjuk. A torta tetejét 2 deka csokoládédarálással vagy vékony, durván törött ostaylap-törmelékkel megszórjuk.

Magyaros babtorta. 18 deka, előző este beáztatott száraz babot puhára főzünk és szitán áttörünk. 3 tojás sárgáját 15 deka cukorral és fél csomag Vánca-vanillincukorral habosra keverünk, majd 1/2 citrom reszelt héját és levét, 5 deka pörkölt, örölt magyort, 1/2 csomag Vánca-süteprrel és az áttört babot adjuk hozzá. A 3 tojás keményre vert habját legvégül könnyedén a tésztahoz keverjük és tortaformában megsütjük. A tortát tejszínhabbal vonjuk be és cukorral magyorróva díszítjük.

Bánsági hamoktorta. 10 de-

ka vaját, 3 szelet reszelt csokoládét és 1/2 csomag Vánca-vanillincukrot 5 tojás sárgájával habosra keverünk, azután 5 deka porcukrot és 2 evőkanál zselyemorszával elegyített 1/2 csomag Vánca-süteprrel, majd legvégül az 5 tojás fehérjét kemény habját keverjük hozzá. Magas oldalú vajazott és morzsával kiszórt tortaformába téve, közepes tűznél megsütjük. Kihűlés után négy rétegre vágjuk és töltjük a következő vajas töltelékkel; 2 mokkacsésze erőse főzött feketekávé, 3 tojás sárgáját, 12 deka cukrot és 2 szelet reszelt csokoládét állandó keverés mellett sűrűre főzünk és kevergetve, kihűlésig 15 deka puha vajjal habosra keverjük. Az összeállított tortát szépen körülvágjuk, vanillin-szórócukorral tetejét és oldalát bőven hintjük, majd kevés féltrelet töltelékkel nyomozással tetejére koszorút és rácsozatot nyomunk.

Még hosszan lehetne sorolni a jobbnál jobb recepteket. Erénye a könyvnek, hogy számtalan hasznos tanácsot is ad a háziasszonyoknak pl. a torták és sütemények díszítésére, a házi nyomozás készítésére. Torták és mignonok bevonására szolgáló mázak és töltelékek, valamint olcsó és gyors krémek egészítik ki a könyvecskét.

Nemcsak azért ajánlom a fenti kiadványt a hölgyek figyelmébe, mert divat a nosztalgia, hanem azért is, mert „a jó pap is holtig tanul”... Rné

Keresem a tudományt! (Hányas terem?)

Elhatároztam, hogy továbbtanulok egyik neves egyetemünkön. És ekkor kezdődtek kalandjaim...

Mindenki tudja, hogy — mint sok mindenhez az életben — ide is be kell szerezni egy tanulmányi iránt, és pontosan kitöltve, el kell küldeni a megfelelő egyetem címére. Ez eddig világos és érthető. Ezután már csak a megfelelő nyomtatványhoz kell hozzájutni. Postán, papírból nem árusítják. Egy sokadik helyen előludják, hogy keresem a Nyomatványboltban. Megkértem egy ismerőst — aki ismerte céljaimat —, hogy hozzon kettő darabot, a biztonság kedvéért. Másnap megkérdezte, hogy „jó, jó tudja ő, hogy én mit akarok, de pontosabban mondjam meg, mert hasonló célú nyomtatvány háromféle is van.” Így hát én mentem el venni! Délután az eladónővel közösen 10 perc alatt el is döntöttük, hogy melyik tanulmányi iránt van szükségem. Ekkor már csak „Továbbtanulási tájékoztató” kellett beszerezni — ami hiánycikk volt akkorait — és már adhattam is a postára a kitöltött jelentkezési lapot. Ezután kb. egy hónappal kaptam egy lelszálító levelet, amelyben tudatták velem, hogy az egyik rubrikát hiányosan töltöttem ki, és megadták azt is, hogy mi lenne a helyes válasz. Felhívám a Neves Egyetem Tanulmányi Osztályát (TO), és kérttem, hogy — ha lehetne — és ha már úgyis tudják a helyes választ — íkszeljék be a hiányzó részt helyettem. TO-illetékes kedvesen közölte, hogy ezt nem teheti meg, csak írásos kéréssemre. Így hát levelet írtam a Neves Egyetem TO-ra, hogy felhatalmazással bírszelenek egy hiányzó adatot. Ezek után már csak arra kellett várnom, hogy levélben közöljék velem a felvételi helyét és időpontját. Neves Egyetemünkről tudni kell azt, hogy régóta átépítés alatt van, és sok kapuja közül mindig csak egy üzemel. Ismerősöm — aki akkor végzett az egyetemen — elkísért, hogy segítsen a megadott termet megtalálnom.

Először közösen a bejárati kaput kerestük meg — ugyanis egyik sem volt azok közül nyitva, ami „szokásos” volt. Az épületbe jutásunk után könnyedén megtaláltuk a keresett termet. Álltak is előtte 8-10-en, így hát elköszöntünk és én ott maradtam. Eljött az idő, de a környéken semmi mozgás, féltóra elteltével zavartan beszélgettünk, és közösen nem értettük a késés okát. Egyszer csak egy köszülő társunk rohanna jött felénk, hogy gyorsan menjünk vele, mert nem itt van a felvételi. Hogy miért? — mikor minden stimmelt (hely, idő, teremszám)? Nagyon egyszerű a válasz, csak nekünk, egyszerű halandóknak nem jutott az eszünkbe az, hogy Neves Egyetemünk egyazon szintjén két azonos számú szűk terem van, két különböző irányban. Miután megtaláltuk a másik megadott számú termet, már várhattunk is arra, hogy ránk kerüljön a sor a felvételnél. De úgy látszott, hogy nemcsak mi tévedhettünk el ezen az egyetemen, mivel az egyik ajtón ez a felirat volt olvasható: „Hallgató! Ez a terem nem az a terem, amit Te keresel. Most hátra arc, azután körbekeresd előre, amíg a másik termet megtalárod.” Ennyi az egész. Mi ott, akkor csupán arra nem gondoltunk, hogy egy felvételihez iránytű és térkép szükséges.

Egy hónap elteltével kaptam egy újabb levelet, melyben tudatták, hogy „felvételt nyertem”, és ezért, mikor és hova kell újból eljutnom a Neves Egyetemre belátkozás céljából. Most már csak kapukeresés és teremmegtalálás — de ez már ismerős. Egy hét múlva tanévkezdés, — s hogy a kapu most sem ugyanaz? Már furcsa is lenne... De itt újabb bonyodalom, hisz egy időre két eltérő terem szám van megadva. De már edzettek vagyunk, megyünk abba, ami könnyebben megtalálható, keressünk meg az minket, aki tolni akar.

Tíz percen belül jön az oktatónak néhány tanuló társammal — akik a másik termet találták meg könnyebben —, s mivel egy tanár egy időben — a tudomány mai állása szerint — csak egy helyen fordulhat elő, így mindannyiunknak ugyanott tartja meg előadását. Kicsöngetés —, újabb előadás. Most jön az újabb fordulat: két oktató egy teremre van beosztva — ezek vagyunk mi. Hosszas vita után — miután ők sem tudták megegyezni abban, hogy milyen alapon válasszák ki a csoportot — egyikőjük marad, a másik távozik. Késő délután újabb meglepetés: két különböző tárgyat előadó oktató jön be közel egy időben órát tartani. Mi már rezignáltan vesszük tudomásul ezeket a csekélységeteket, mi annak örülünk, hogy most már nem nekünk kell keresgelnünk és egyeztetnünk, most rajtuk a sor...

Egy hét múlva újra kell menni a Neves Egyetemre oktatásra. Kiváncsian várom, mi vár még rám...? Lehet, hogy még szervezni is megtanítanak?

K. K. J.

meg könnyebben —, s mivel egy tanár egy időben — a tudomány mai állása szerint — csak egy helyen fordulhat elő, így mindannyiunknak ugyanott tartja meg előadását. Kicsöngetés —, újabb előadás. Most jön az újabb fordulat: két oktató egy teremre van beosztva — ezek vagyunk mi. Hosszas vita után — miután ők sem tudták megegyezni abban, hogy milyen alapon válasszák ki a csoportot — egyikőjük marad, a másik távozik. Késő délután újabb meglepetés: két különböző tárgyat előadó oktató jön be közel egy időben órát tartani. Mi már rezignáltan vesszük tudomásul ezeket a csekélységeteket, mi annak örülünk, hogy most már nem nekünk kell keresgelnünk és egyeztetnünk, most rajtuk a sor...

Egy hét múlva újra kell menni a Neves Egyetemre oktatásra. Kiváncsian várom, mi vár még rám...? Lehet, hogy még szervezni is megtanítanak?

K. K. J.

Takarékossági világnap

Hatvankét évvel ezelőtt, 1924 októberében Milánóban tartották összejevett a világ takarékpénztárainak képviselői vezetők és küldöttek akkor határozták el, hogy minden év októberének utolsó munkanapját a takarékpénztárok és a takarékosági mozgalmakban részt vevő milliók közös ünnepévé, takarékosági világnappá avatják.

Hazánkban különösen a felszabadulás utáni időben hódított nagyobb teret a takarékosági gondolata, s ez a „nemes gondolat” évről évre újabb és újabb tartalommal gazdagodik. Manapság különös súlyt kapott ez a szó: takarékoság. Nemcsak azt jelenti, hogy jól be kell osztanunk pénzünket, hanem az egyszerű takarékosági követelmény, az összes anyagi

és szellemi javaink felhasználásának területén.

A leggazdagabb országokban is mind többször, és egyre nyomatékosabban hangzik el ez a szó: takarékoság, s ez nemcsak a családi pénztárak kiadás rovátát érinti, hanem az államkasszákat is. A takarékosági gondolata azt is jelenti, hogy fel kell tartalékaikat, hiszen ez gazdasági és társadalmi fejlődésünk egyik fontos záloga. Jó gazda módjára kell beosztanunk megtermelt javainkat otthon és a munkahelyünkön egyaránt.

Ez évben ünnepeltük a Hazai Első Takarékpénztár megalapításának, Fáy Andrásnak 200. születési évfordulóját. Az Országos Takarékpénztár számára ez évforduló és a takarékosági világnap nemcsak ünnep, hanem a számadás ideje

is. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a lakosság bizalommal fordul a „Lakosság Bankjához”, az OTP-hez, akár pénzüket betétben történő elhelyezéséről, akár átmeneti gondjaik, akár nagyobb beruházásuk megvalósításáról van szó.

Az új takarékpénztári szolgáltatások, a kulturált ügyfélszolgálat hasznosan elősegítik a bizalom erősítését, közös céljaink megvalósítását, a takarékosági gondolatának továbbfejlesztését.

A takarékos emberek széles tábora továbbra is bizalommal tekint a pénzügyi intézetek munkájára és a takarékosági szellemének megvalósításával élet-színvonalunk megőrzését, élet-körülményeinek javulását várja.

S. Gy.

A gmk a tűzoltók nagy többségét elvonta...

Iparági tűzoltóverseny Sátoraljaújhelyen

Az utóbbi hónapokban több igen súlyos kárral és jelentős termelés kieséssel járó tűz híre futott végig az országban. Az elmúlt 5 évben 48 000 tűz 2,6 milliárdos kárt okozott a népgazdaságnak, nem számítva a termelés kiesést és a helyreállítás megnövekedett költségeit. A tüzek következtében 881-en veszítették életüket. Tíz évre visszatekintve megállapítható, hogy a tüzek száma megduplázódott, a belőlük származó kár pedig a nyolcszorosára növekedett, kétszerannyian halnak meg a tüzeseteknél, mint egy évtizeddel korábban. Az utóbbi évek súlyos tüzeinél szinte kivétel nélkül kimutatható az emberi gondatlanság.

Konkrét esetek: csaknem

300 milliós kárt okozott a MASPED csepeli raktárában keletkezett tűz. Itt a sérült salétromsavas üvegballonokat szabálytalanul úgy raktározták, hogy a csomagolóanyagok meggyulladtak. Az Orsházi Üveggyárban négy áldozatot követelt a szakszerűtlen hegesztés miatt keletkezett tűz. A komáromi malom azért égett le, mert az ott dolgozók névnapot ünnepeltek és elfeledték a be rendezések működésének ellenőrzését. A tatai Hőtechnikai Ipari Szövetkezetnél a szabálytalan hegesztés miatt volt tűz, több mint 40 milliós kárt jelentett.

Általános munkafegyelmere a fegyelmezett tűzvédelem, ami gyárunkra jellemző.

Minden anyagi és erkölcsi elismerés a gyári tűzoltók részére biztosított, erről a vállalat gazdasági és társadalmi vezetői gondoskodtak. Bizonyítja ezt, hogy a Városi Tűzoltóparancsnokság elismerően nyilatkozott a vállalati tűzbiztonságról és a tűzvédelmi szervezethez.

Befejezésül megemlítem az évenkénti iparági tűzoltóversenyt, amelynek megrendezése idén szeptember 26-án került sor Sátoraljaújhelyen. Rövid idő állt rendelkezésre a felkészülésre, mert a gmk a tűzoltók nagy többségét elvonta a felkészülés lehetőségétől, így mindössze 4 vásárnap délelőtt kellett felkészülni úgy a női, mint a férficsapat becsülettel helytállt. A rendezők részéről a színvonal a helyi viszonyokhoz képest javult. Időeredményeinken van mit javítanunk. Jövő évi iparági tűzoltóversenyen ismételt szeretnénk részt venni és a vállalat részére jobb eredményt elérni.

Nagy Rezső tűzoltó pk.

A két időeredmény mérése alapján a verseny a következő helyezési sorrenddel zárult:

Női raj összpontszám:
I. NYIDOFER 128,5 mp.
II. EGER 139,5 mp.
III. SATORALJAÚJHELY 150,5 mp.
IV. PECS 155,0 mp.

Férfi raj összpontszám:
I. SATORALJAÚJHELY 110,5 mp.
II. NYIDOFER 114 mp.
III. EGER 118 mp.
IV. PECS 123,5 mp.
V. DDT 133,5 mp.

Mind a női, mind a férficsapat becsülettel helytállt. A rendezők részéről a színvonal a helyi viszonyokhoz képest javult. Időeredményeinken van mit javítanunk. Jövő évi iparági tűzoltóversenyen ismételt szeretnénk részt venni és a vállalat részére jobb eredményt elérni.

Nagy Rezső tűzoltó pk.

Az üzemorvos írja A gerincfájdalmakról

A gerincoszlop a hát közepén húzódik végig. Több szakaszt különböztetjük meg: nyaki, háti, ágyéki, keresztcsonti, farkcsonti gerincet. Az utolsó két rész keresztcsonttá (farkcsonttá) csontosodott össze. Az első három rész azonban úgy van felépítve, hogy csigolyatestekből és közöttük porckorongokból áll. Az egyes csigolyatesteken nyúlványok vannak, és 2-2 csigolyanyúlványa között ízületi felszín helyezkedik el. Ezáltal a csigolyák szorosan összefüggenek egymással és elmozdulásukat még izmok, szalagok is nehezítik. Ennek ellenére a csigolya közötti porckorong, (mely külső, szilárdabb és belső, higabb részből áll) rugalmassága révén enged bizonyos fokú elmozdulást a csigolyák számára. Ha ez az elmozdulás túl nagy lenne, az izmok, szalagok működésbe lépnek és ismét eredeti helyzetébe hozzák a csigolyákat. Előfordul azonban, hogy a csigolyák pereme megszűs, a külső, rostos porcréteg elvékonyodik és egy erősebb réteg hatására a rostos porcréteg elszakad. A belső, folyékonyabb mag kitüremkedik és valamely ideget nyomva, rendkívül erős fájdalmat okoz, esetleg bénulást. Amennyiben csak fájdalom van, szigorú fekvés, gyógykezelés, (gyógykezelés, majd később fiziko-terápiás), a beteg állapotát javíthatja. Ha bénulás is fellép, azonnali

műtét szükséges. A beteg területet feltárják, a kitüremkedett, lágy porcos részt eltávolítják. A beteg a műtét után panaszmentessé válik. Előfordul, hogy nincs bénulás, a fájdalom is elviselhető, mégis műtétre kerül sor, mert a porckorong ideget nyom és ez pedig egyik vagy másik oldali alsó végtag táplálkozási zavarát, majd vékonyodását, működőképességének csökkenését idézi elő. Ilyenkor is operálni kell. Az itt elmondottak csak a porckorongszévre vonatkoznak, mely nem azonos a „lumbágó”, ill. „lumba myalgia” nevű betegséggel. Ez utóbbi betegség az izmoknak a megemelésére szolgáló különböző behatásokra. Ez a betegség nem jár sohasem bénulással, műtét sem szükséges. Fellépésekor erős fájdalmat érez hirtelen a beteg (innen a régi neve „boszorkánylövés”), a deréktájon, mely az egyik végtagon végig is sugározhat, de nem bénul meg, csak úgy igyekszik mozogni, hogy minél kevésbé fájjon, vagy a fájdalomtól való félelmében mozdulni sem mer. Ez a betegség kb. egy hét, szigorú, kemény ágyon fekvéstől, fájdalomcsillapító izomlazító, (tabletták és helyi bedörzsölés), és gyulladáscsökkentő gyógyszerek adásától 1-2 hét alatt gyógyul. Bár a lumbágó az élet folyamán többször kiújulhat, de műtétet soha nem igényel.
Dr. Varga Éva

Hobby Őszi talajmunka

A hónap végén megkezdhető a gyümölcsösökben az őszi talajmunka. Ez abban különbözik a nyári talajműveléstől, hogy mélyebben végezzük. A mélyebb talajmunkával jobban megvegyéztetjük a talajt, s ez elsősorban a kötöttebb területeken fontos. A mélyebb talajmunka elősegíti az őszi és téli csapadék jobb behatolását és raktározását is. A mélyebb műveléssel ugyanakkor befogathatók a felhullott falevelek (diófalevelet ne ássunk a talajba, mert növekedést gátló anyagokat tartalmaz), s ezzel együtt a talaj felszínén lévő kártevők és kórokozók áttelelése is lekerülnek a mélyebb

talajzónába, s ott nagyrészt elpusztul.
Az őszi mély talajmunkát össze lehet kötni a szerves- és műtrágyázással. Ezzel elérhető ugyanis, hogy a talaj felszínére kiszórt szerves trágya és a lassan ható műtrágyák a mélyebb rétegbe kerüljenek, közelebb a gyökérzethez, ahová különben csak lassan hatolhatnak be. Szervestrágyából 4-5 kg/m², műtrágyából 20-25 dkg/m²-t juttassunk a talajba.
Természetesen fásasztó ez a munka, de számunkra könnyebbé tehetjük, ha erőgyűjtés végett, a pincébe többször lenézünk, hogy az idej murci hogyan alakul, fejlődik a hordókban. (Csak módjával a kóstolgatással!)

Sport

SZMT Kupa

Szeptember 27-én, szombaton a pécsi megyei sporttelepen rendezték meg az évi SZMT Kupa záró eseményét, amelyen a dobogós helyezések sorrendje dőlt el.

Az április elején indult kupában a megye száznál is több vállalatának, intézményének közel 150 csapata vett részt. A statisztikák szerint több mint ötezer főt mozgatót meg ez a rendezvénysorozat. Öt versenyszámban mérték össze erejüket a sportolók: férfi és női kézilabda, férfi és női labdarúgás és ún. „összetett versenyszámban”, mely nyolc sportágat foglalt magába (pl.: kocogás, kerékpározás, úszás, túra stb.).

A férficsapatunk a legjobb közé jutásért vívott küzdelemben sajnos alulmaradt. A női csapatunk viszont csoportjában a II. helyen végzett és ezzel 27-én a harmadik-negyedik helyezések sorsát eldöntő mérkőzését vívhatta meg a B-csoport II. helyezettjével, a Tanácsai Magas- és Mélyépítők csapatával. 2-0-ás győzelem született és ezzel a csapatunk a dobogós harmadik fokán végzett.

A helyezések az alábbiak lettek:
Kézilabda, férfiak: I. Komló,

Zobák-akna, II. Komló, Kossuth-akna, III. MÉV.

Futball, férfiak: I. Komló, Kossuth-akna, II. Komló, Carbon, III. Bolyi Mezőgazdasági Kombinát.

Kézilabda, női: I. Boly, II. Bőrgyár, III. Szentlőrinci ÁFÉSZ.

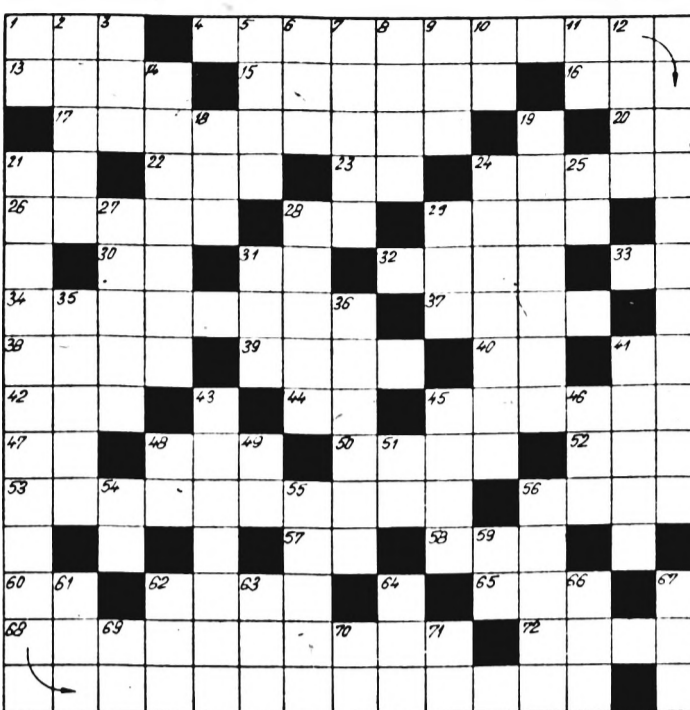
Futball, női: I. Sopiana Gépgyár, II. MÉV, III. Pécsi Dohánygyár.

Összetett verseny: I. Tanácsai Magas- és Mélyépítő V., II. Komló, Kossuth-akna, III. MÉV Szolgáltató Üzem.

Hírek

1986. szeptember 18-án tartotta taggyűlését az I. sz. KISZ-alszervezet. Varsány István távozásával változás történt a vezetőségben. Köszönjük eddigi munkáját! A megbízott titkár az eddigi helyettese, Pappné Berta Katalin lett. Ez a változás „átalakította” a vezetőséget is. Egervári Tündének és Varga Zsuzsának szavazott bizalmat a tagság februárig. Ezután Csomor Miklós, a számítástechnikai csop. vezetője tartott előadást a számítógép munkájáról, a vállalatnál történő hasznosításáról. A taggyűlés tréfas tozó kitöltésével ért véget.

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. A nyomás mértékegysége. 4. A megfajtes első része (zárt betűk: H. N. C. A. K.). 13. Keleti férfinev. 15. Kábitó. 16. Ritka férfinev. 17. Második királyunk. 20. Fonetikus mássalhangzó. 21. Diplomáciai gépkocsik jelzése. 22. Molekulasúly mértékegysége. 23. Egymást követő betűk. 24. Mar. 26. Szám-talanul. 28. Kalcium vegyjele. 29. Jogi személy. 30. Juttat. 31. Növény. 32. Házi szárnyas. 33. Vés. 34. Közéleleti állam lakója. 37. Keret. 38. Már nem érdekli. 39. Tűzszerszám. 40. Kettőzve édesség. 41. ...Derek. 42. Ébred. 44. ...né. 45. Téli jelenség a Balatonon. 47. Becézett angol férfinev. 48. Sziget az Ir-tengerben. 50. Testrés. 52. IBA-FAI RÉSZLETI 53. Politikai rendszer. 56. A megfajtes harmadik, befejező része. 57. Régi „cs” betű. 58. Török méltóság. 60. Lead a közepén! 62. Firenze folyója. 65. Kiejtett betű. 68. Szakasztott mása (két szó). 72. Romániai folyó.

Függőleges: 1. Mint a v. 41. sz. 2. Jorge, brazil író családneve (Holt tenger). 3. Rábi jelzője. 5. Szalonnát főz. 6. Nagyvállalatunk. 7. Becézett női név. 8. ...Diamond. 9. Csenedben adott! 10. Meg-

old hangzó. 11. Építőanyag. 12. Fűzet. 14. Mohamedám unopp. 18. Fia - angolul (SON). 19. Utónálló. 21. A megfajtes második része (zárt betűk: E. N. N. E.). 24. Vét. 25. Görög betű. 27. Afanisz-tán fővárosa. 28. Fotó - optikai márká. 29. Tud. 31. Szög - mértékegység. 35. ... Fran- ce. 36. Középen kíváncsi! 41. Tornyáról híres bibliai város. 43. Befedve. 45. Győr osztrák neve. 46. A Nilus német neve. 48. Molibdén vegyjele. 49. Numer - röviden. 51. Azonos hangzású betűk. 54. Személynév. 55. Korallzátony. 56. Az éjszaka kezdetel! 59. Mutatónévmás. 61. Török katonai rang. 62. Ama - keverve. 63. Sürgető kérdőszó. 64. A judo mércéje. 66. Elme. 67. Hálásan emleget. 69. Fordított kettősbetű. 70. Középen nyeri! 71. Azonos betűk.

Beküldendő a vízszintes 4. és 56., valamint a függőleges 21. sorok helyes megfajtesa, november 3-ig. A helyes megfajtesok között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző számunkban közölt rejtvény helyes megfajtesa: „Mária Terézia ragaszkodott ahhoz, hogy magyarok őrizzék a testét.” Könyvjutalmat nyert Gyenis László, Pécs.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

Humor Munkásör-hírek

Az a kolleganő vesse rám az első követ, akit munkája során nem tréfált meg a „nyomda ördöge”, vagyis a gépelési munkája során nem keverte össze a betűket. Mindig „jól eső érzés”, ha a napilapokban, hivatalos újságokban, kiadványokban olvasok ilyen hibát, jót kuncogok rajta -, más is jár az én cipőmben. Persze ez a dolog nem ilyen egyszerű, mert ha netán a betűcsere főnökünk veszi észre, a mosoly - amelyet saját hibánk csalt az arcunkra - rögtön görcsre változik... Évek óta gyűjtjük a „csemegéket”, íme néhány:

- kapitalizmus (kapitalizmus)
- jajtámú (hajtómú)
- apapír (a papír)
- makrancok (makrancos)
- tanaponát (hat napon át)
- észser (ékszer)
- rudatformáló (tudatformáló)
- jelzőszó (jelzőszó)
- szakasz mászla (szakasz számla)

Még lehetne folytatni a felsorolást, hisz évek alatt sikerült összegyűjteni egy csokorra való, de „juszis” befejezem, mindenki tegye (vegye-egye) hozzá a magáét...
Rné

SPORT

Szuper Kupa

Mint arról már egy korábbi számunkban hírt adtunk, gyárunk női futballcsapata tavaszal a több hétvégén zajló Földvár Kupán első helyezést ért el. Ezzel meghívást nyert az őszi Szuper Kupára, ahol a több mint száz nevezett csapat legjobbjai újra összemérhették erejüket. A tét egyhetes NDK társasutazás volt, mind a női, mind a férfi kispályás labdarúgás versenyszámaiban.

A férficsapatunk a tavaszi fordulón nem ért el dobogós helyezést, így közülük csupán a legelkesőbb szurkolók kísérelték el a lányokat sofőrként, technikai tanácsadóként. A csapat egész nyáron keményen készült a rangos eseményre. A heti kétszeri edzéseken szinte mindig teljes volt a létszám. A lányok (és asszonyok) - betartva az edzői utasításokat - keményen dolgoztak, remek kondícióra és állóképességre tettek szert. Bizonyíthatják ezt azok a dolgozók, akik rendszeresen figyelemmel kísérték a csapat edzőmunkáját, sőt időnként kiálltak egy-egy mérkőzés erejéig.

Szeptember 19-én, pénteken délután indult a 11 fős csapat a Dohánygyárból, miután meghallgatta a pártolók utolsó tanácsait, intelmeit is. A versenysorozatnak a földvári Hotel Juventus adott otthont. Nevéhez híven a szállodakomplexum kifejezetten a fiatalabb generáció igényeinek megfelelően épült és funkcionál. Hatalmas területen fekszik. A közel öt-száz férőhelyes, ötszintes szállodához még kis faházakból álló kemping is társul. Tágas, jól felszerelt közösségi helyiségek, étterem, presszó, jöhrü-dző és több sportpálya áll rendelkezésére az itt nyaralóknak és a különböző rendezvényeken résztvevő csoportoknak.

Péntek este a szálláshelyek elfoglalása után még egy laza edzést tartott a csapat, majd időben pihenni tértek, mivel az esti technikai értekezleten kiderült, másnap négy kemény mérkőzésre lehetett számítani.

A szombati női selejtezők két csoportban 5-5 csapat részvételével zajlottak. Reggel fél nyolctól tíz óráig felváltva lépett pályára hol az A, hol a B csoport 2-2 csapata. Mőfellel érdekesen alakultak az eredmények. A B csoportban egyöntetű fölényrel játszott a Budapesti Főfotó. Négy győzelemmel, 20 rúgott és egyetlen kapott góllal, jelentős technikai fölényrel szerezte meg a csoportelsőséget (igaz, időközben kiderült, hogy több igazolt játékos volt a csapatukban - erre a versenykiírás értelmében azonban lehetőségek voltak).

Az A csoportban viszont mind az öt csapat komoly játékerőt képviselt. Bizonyította

ezt az a tény, hogy érdekes körbeverések alakultak ki és az első három csapat közt a helyezéseket pontegyenlőség miatt a gólkülönbségek döntötték el.

A mérkőzések eredményei: Békéscsabai Agyagipar-Pécsi Dohánygyár 1-2, Kisteleki ÁFÉSZ-Soproni Ruhagyár 4-1, Szegedi Ruhagyár-Kisteleki ÁFÉSZ 0-0, Pécsi Dohánygyár-Kisteleki ÁFÉSZ 0-0, Békéscsabai Agyagipar Szegedi Ruhagyár 3-1, Kisteleki ÁFÉSZ-Békéscsabai Agyagipar 1-1, Soproni Ruhagyár-Pécsi Dohánygyár 1-0, Szegedi Ruhagyár-Soproni Ruhagyár 1-2, Pécsi Dohánygyár-Szegedi Ruhagyár 1-0, Soproni Ruhagyár-Békéscsabai Agyagipar 0-2.

Ezzel a helyezések a következőképp alakultak:

1. Békéscsaba	5 pont	7-4
2. Kistelek	5 pont	5-2
3. Pécs	5 pont	3-3
4. Sopron	4 pont	4-7
5. Szeged	1 pont	2-4

Hogy mennyire csak egy hajszálon múlt a csoportelsőségünk, azt a számok igazán nem is tükrözik. A harmadik mérkőzés második feléig a jól bevált, ún. biztonsági játékok játszóttak, három védővel és két csatárral. Ez a játéktípus rendszerint kevés rúgott gólt eredményez, ugyanakkor a saját hálókat szinte számszerűen megvédi. Szóval, akkor még nem tudhattuk, hogy a döntéssel már az élre kerülünk, így a második félidőben taktikát változtattunk. Biztosító emberünket a csatár sorba küldtük. A szerencse azonban elpártolt a csapat mellől. Bár végig mezőnyfőként játszottunk, a sok kihagyott helyzet - ahogy az lenni szokott - megbosszulta magát és az ellenfél - szinte az egész mérkőzés során egyetlen - helyzete gólt eredményezett. A kudarc nagyon elkedvetlenítette a csapatot. Hát még az, hogy a két mérkőzés között meglátogatott siófoki strandon a csúszda sem üzemelt...

Az esti utolsó mérkőzésre kiderült, hogy legalább négy gólt kéne rúgni a csoportelsőséghez. Ezzel szemben a szegedi csapat elleni játékunkat a görcsös akarás jellemezte és a rengeteg helyzet ellenére mindössze egyszer sikerült betalálni az ellenfél hálójába. A áhitott gólzapor sajnos csak másnap érkezett el. Az ötödik-hatodik helyezést eldöntő mérkőzésen Baja csapatát igazán szép játékkal 5-0-ra vertük és ezzel a torna ötödik helyén végteztünk. Látna ezt a mérkőzést, az elfogulatlan közönségnek is az volt a véleménye, hogy a döntőben lett volna méltó helye a dohánygyári csapatnak. Talán jövőre több szerencsénk lesz!

- Szöts -

Hírek

Felhívjuk a KST-tagok figyelmét arra, hogy a KST-betétek kifizetése november 18-án lesz az üzeme gazdasági osztályon. Tekintettel arra, hogy az idej KST-évet október 31-én lezárjuk, így november 1-jétől már indul az új KST-év. Örömmel várjuk új tagok jelentkezését is. A régi tagoknak hasznos és kellemes „pénzköltést” kívánunk.

KST-vezetőség

*

Pécs Német Szövetségi Köztársaság-beli testvérvárosa Fellbach. Itt rendeznek október 8-12-ig kiállítást, melyen városunk és megyénk is bemutatathatja piacépes termé-

keit a nyugatnémet fogyasztóknak, kereskedőknek. Ezen a kiállításon vállalatunk is részt vesz termékeivel.

*

Szeptember 9-10-én a Pécsi Dohánygyárban került megrendezésre a negyedévenként esedékes főmérnöki értekezlet. Itt tárgyalták meg a meghívottak többek között a DOHÉSZK IV. n.-évi beszerzési és a gyárak termelési programját. Sor került még a különböző gyártmányok receptúra-egyeztetésére valamint a dohányipar rendelkezésére álló importkeret, a nem rubel elszámolási import beszerzési lehetőségek optimális kihasználásának megvitatására.